

Hermeneutika setkání / Setkání - jeho hermeneutika

Přístup k "myšlenému" (cogitatum) druhého myslitele musí překonat hned několik nesnází, vlastně přímo překážek. Především nesmí zůstat jen u „textu“, tj. u formulací, u slovního projevu, a za druhé nesmí zůstat jen u toho myslitele jako myslícího subjektu, tj. u jeho subjektivity – nesmí mu jít o to porozumět druhému tak, že se do něho vmýšlí, vcičuje, že se do něho noří, že s ním „rezonuje“, že se s ním identifikuje, ztotožňuje (tak se nejčastěji čtou básně a také poetická vyprávění). Rozumět druhému mysliteli (a mám samozřejmě na mysli jen skutečné, ba výsostné myslitele – ty slabší je třeba spíš nějak převést na ty silnější, nějak zařadit, podřadit a odvysvětlit). Porozumět druhému mysliteli vůbec neznamená mu podlehnout, odevzdat se mu, nechat se jím vést a podrobit, ale pokusit se dostat až k tomu, čím se on nechal (a posléze dal) oslovit, čem se on odevzdal a nechal se tím vést – a pak se tím nechat vést sám, vlastně jen se pokusit, zda bychom se tím mohli nechat vést (a posléze dát vést). Také bychom to mohli vyjádřit tak, že nesmíme zůstat u toho, co u druhého myslitele a v druhém mysliteli najdeme jako jeho cogitatum – pokud to cogitatum znamená opravdu jen to jeho myšlené stále ještě spjaté s jeho myslícím, s jeho aktivním myšlením. Právě i to jeho „myšlené“ musíme chápat jako jeden z ukazatelů či poukazatelů k tomu, čím on sám byl osloven – a čím se chceme nechat či dát oslovit také my sami. A při tom při všem si stále ještě nejsme, nemusíme být jisti, zda se tomu opravdu chceme odevzdat a zda se tomu odevzdáme. Je to pro nás stále ještě jen pokus, jen zkouška – chceme vyzkoušet, zda se i my máme dát podobnou nebo dokonce stejnou cestou, jakou se dal ten, komu chceme opravdu do hloubky porozumět. A stále ještě pamatujeme na tu možnost, že poté, co mu alespoň zčásti, ale doopravdy porozumíme, tj. i když opravdu porozumíme, tomu co oslovovalo jeho a čemu nějak porozuměl on sám, může dojít k tomu, že si z takového setkání něco odneseme, tj. že si z toho něco vybereme, ale že se tou cestou nakonec přece jenom nedáme, ale že budeme hledat svou vlastní.

(Písek, 091210-1.)